

Aparador d'un supermercat a Brussel·les informant que la carn de pollastre és de França. A partir d'uns pinsos enverinats es contaminà tota la cadena alimentària, amb els pollastres i els ous convertits en productes d'alt risc.

Les set plagues de Bèlgica

La crisi del pinso contaminat amb dioxines ha estat la gota que ha fet vessar la paciència dels belgues. La caiguda del primer ministre democratacristià, Jean-Luc Dehaene, permetrà als liberals tornar al govern després de dotze anys d'absència.

Quin gravíssim pecat ha comès aquest país? Quina imperdonable ofensa ha causat als déus perquè sigui castigat amb escàndols que el sacsegen un i altre cop. No són punicions divines com les plagues que van assolir l'Egipte de Moisès. Són calamitats ben humanes, provocades únicament i exclusivament per l'home i promogudes per un sistema sociopolític que fa aigües.

Ve de lluny. Ens podríem remuntar als anys 80, quan l'anomenada

banda del Brabant terroritzà la població amb assassinats indiscriminats, assaltant les grans superfícies comercials els moments de més aflluència, el divendres al vespre. Una banda que apareixia, desapareixia i fugia, sense mòbils aparents. Des de llavors, moltes hipòtesis, cap resultat.

També assassinats d'encàrrec, com el d'André Cools, el 1991, polític i tresorer del partit socialista francòfon, mai aclarit del tot, o el d'un inspector dels serveis vete-

rinaris, mort, diuen, per la màfia de les hormones. I escàndols de finançament de partits, com les comissions de la compra dels helicòpters Agusta, que van forçar la dimissió del secretari general de l'OTAN, Willy Claes.

I el famós cas Dutroux, el pederaστα-assassí, punta d'iceberg d'un submón de corrupteles i malfuncionaments, que quedà a la vista pública. I ara fa un mes, la contaminació alimentària de les dioxines, que enverinà la cadena ali-

Dies difícils per al toro de Vilvoorde

ARXIU / EFE

Hi ha polítics amb bona estrella, polítics amb mala sort i Jean Luc Dehaene. Perquè, a quin primer ministre li pot esclatar un escàndol de les proporcions de la dioxina just abans de les eleccions? A aquest flamenc impetuós i sobrat de quilos, la crisi del pollastre contaminat li ha costat la carrera. Supervivent nat, a cada una de les andanades que rebia el seu govern deixava anar llast —dos ministres per la fuga de Dutroux, dos per la dioxina— canviava momentàniament el rumb i el vaixell continuava surant. Fins ara.

En aquesta ocasió, la via d'aigua ha estat massa gran per poder-la tapar en tan poc temps. Aconseguí que abans d'anar a votar, els compradors tornessin a veure pollastres a les botigues, pollastres sota paraula, només amb la garantia de la declaració jurada del propietari de la granja, però pollastres al cap i a la fi. No fou suficient davant d'un electorat ja prou escaldat. Enfrontat a l'evidència, Dehaene es rendí i imitant els capitans famosos, assumí ell tota la responsabilitat per intentar salvar el partit. "Perquè no hi hagi una nit de ganivets llargs", afirmà.

L'encara primer ministre en funcions es limitarà a ocupar un modest lloc de senador i no sap si acabarà la legislatura. "No vaig néixer a la política. I no penso morir-

Jean Luc Dehaene. L'ex-primer ministre de Bèlgica, és un polític pragmàtic, obsessionat per resoldre el dia a dia.

hi. Sóc prou jove per ser útil en altres àmbits", va declarar l'endemà de la desfeta. El qui anomenen bulldozer, desminador, toro de Vilvoorde, ha estat durant dues legislatures un primer ministre pragmàtic per sobre de tot que, obsessionat per resoldre el dia a dia, no va projectar mai idees de futur. Ara tindrà més temps per animar el club del qual és fan aferrissat, el FC Bruges. **J. M.**

mentària i provocà el temor entre la població. La setena plaga, que Bèlgica encara pateix, és una altra intoxicació, la de la Coca-Cola, amb una multinacional que no sap explicar les intoxicacions en massa que ha provocat el seu producte.

El pollastre passa factura. La contaminació de la cadena alimentària va esclatar just abans de les eleccions del 13 de juny que, a Bèlgica, eren també legislatives. Es convertiren en les eleccions de la dioxina, i el govern, en la gran víctima. L'electorat, fart de tanta ineficàcia, volia que rodessin caps i passà factura. Les paperetes dels set milions de belgues en edat de votar van provocar un autèntic terratrèmol polític.

Unes setmanes abans de les eleccions les enquestes preveien una tendència a la baixa, però moderada, dels partits governamentals (coalició de quatre: democratacristians flamencs i valons, socialistes flamencs i valons). Els liberals, la dreta dura, eren els valors en alça. L'escàndol de la dioxina radicalitzà les posicions i enfonsà les

possibilitats dels partits de govern. A través d'uns pinsos enverinats es contaminà tota la cadena alimentària, amb els pollastres i els ous convertits en productes d'alt risc, amb efectes també sobre el porcí i el boví.

Els ciutadans llegien al diari els efectes cancerígens de la dioxina que els últims mesos havien anat consumint, i veien els supermercats amb prestatges buits i grans rètols anunciant "Aquest pollastre no és belga", "Tots els productes són d'origen estranger". L'elector va dir prou i amb el vot va sancionar: càstig a la coalició governamental. Molts vots es van dirigir cap als ecologistes, convertits en els grans guanyadors d'aquestes eleccions. L'augment espectacular que han tingut els converteix en fermes aspirants a participar en la pròxima coalició de govern.

Pels democratacristians flamencs i valons, i pel primer ministre, Jean-Luc Dehaene, el cop ha estat brutal. El seu partit, el CVP, els democratacristians flamencs, ha deixat de ser el primer partit del país, superat pel dels liberals flamencs. La família democratacristiana,

present gairebé sempre en les coalicions que des de la Segona Guerra Mundial han governat Bèlgica, té moltes possibilitats ara de quedar-ne exclòsa.

No serà fàcil formar govern. Els primers a intentar-ho seran els liberals. L'escenari polític ha quedat tan fragmentat que caldrà sumar com a mínim cinc partits per tenir majoria, i molt possiblement, per respectar les simetries nord-sud, seran sis. A Bèlgica, no existeixen partits estatals. Es van trencar els anys 60, arran de les tensions entre les dues comunitats. Ara cada família política té doble versió, la flamenca i la valona, i això val per tots, per a democratacristians, per a socialistes, per a liberals i per a ecologistes. I dins la mateixa família, les relacions no són sempre fàcils. És una complexitat més a afegir al sistema polític belga.

L'avanç inexorable de l'extrema dreta. El Vlaams Blok, el partit flamenc d'extrema dreta, xenòfob i racista, que manté que Bèlgica no existeix i que els únics belgues són els reis Albert i Paola,

El ministre de l'interior Luc Van den Bossche, s'ha fet càrrec també de la cartera de Sanitat després de la dimissió de l'anterior ministre. Van den Bossche és del Partit Socialista flamenc.

ARXIU / EFE

continua en alça. Aquestes eleccions no li han permès cap salt espectacular, va tenir l'augment que ja li predeien els sondejos, però sí prou suport per convertir-se en el tercer partit de Flandes. Va conservar l'hegemonia a la ciutat d'Anvers, i va imposar-se com a partit més votat a Malines. De manera

que cada cop és més difícil mantenir el cordó sanitari que la resta de partits han establert per aïllar l'amenaça negra.

En canvi, el Vlaams Blok fracassà en la batalla per Brussel·les. En aquestes eleccions s'havia marcat com objectiu penetrar a la capital belga. Aconseguir prou diputats

al parlament de la regió de Brussel·les per paraitzar-ne el funcionament. No dubtà a fitxar per a les llistes un comissari de policia expedientat per brutalitat i actituds racistes. Però la jugada no li va sortir i hi ha quedat amb una presència testimonial.

El final d'un sistema. El primer ministre derrotat, Jean-Luc Dehaene, ha encarnat una manera de fer política que es podria resumir en el lema "Qui dia passa, any empeny". Embullat entre els equilibris interns de la coalició i les exigències de la societat, s'ha dedicat a afrontar els problemes quan es presentaven. Mai no s'han pensat mesures de prevenció. Quan la crisi esclatava, llavors se li feia cas. No abans. Una política en què Dehaene es pot apuntar alguns mèrits: entrada en la moneda única o reforma de l'estat per exemple, però també molts punts negres, com ara la fuga de Dutroux i la inacabable reforma de la policia i de la justícia.

El vot del dia 13 és un vot contra aquest sistema. És la sortida a la superfície d'una insatisfacció molt temps acumulada. La responsabilitat serà ara del nou primer ministre —el més probable, el liberal Guy Verhofstad— per canviar de mètode. Els liberals fa dotze anys que ansien de tornar al poder. Ara tenen l'oportunitat, tot i que més per fracàs dels altres que per triomf propi, més per enfonsament dels demòcratacristians que per escalada liberal.

Sigui qui sigui el nou govern, tindrà el repte d'oferir un projecte de futur a una societat que necessita una injecció de moral i d'idees. Està dolguda aquesta Bèlgica, aquest país jove, té només 170 anys de vida, sovint amb problemes d'identitat i sempre acomplexat. Són belgues molestos pel que diuen d'ells a l'estranger, que no entenen que havent-hi escàndols a tot arreu, la colza a Espanya, la "vacaja boja" al Regne Unit, només quan es tracta de Bèlgica és tot el país el que es posa en dubte.

Jaume Masdú (Brussel·les)

LECTURES D'ESTIU AMB 314

- 1. ELS MISTERIS DE PARIS**
Edgar Allan Poe
Llibres Clau núm. 20
152 pàgs. 1.400 pts.
- 2. L'ASE D'OR**
Apuleu
Llibres Clau núm. 22
168 pàgs. 1.500 pts.
- 3. VIATGE A WINONA**
Armand Company
Col·lecció El Grill núm. 54
156 pàgs. 1.350 pts.
- 4. OLGA**
Chiara Zocchi
Col·lecció El Grill núm. 53
160 pàgs. 1.400 pts.

ELLS MISTERIS DE PARIS

L'ASE D'OR

Viatge a Winona

Olga

314 edicions

Si esteu interessats a rebre qualsevol d'aquests llibres podeu demanar-los per correu, correu electrònic o per telèfon a la llibreria Tres i Quatre fent constar la forma de pagament (Visa o reemborsament)
Llibreria Tres i Quatre.
 C/ Pérez Oyer, 11. 46002 València.
 Tel. 963.529.110. e-mail 314@arrakis.es